

Uvod

Dobro došli u svet nesvakidašnjih situacija. Borba za opstanak može iznedriti sve ono najbolje u ljudima. Isto tako, kod nekih može razotkriti svu glupost ili bolesnu želju za terorisanjem; kod drugih, opet, samo pobuditi potrebu za duhovnim pročišćenjem ili promenom budućeg načina života; a neki će samo osećati neizmernu zahvalnost što su živi. Mi, autori ove knjige, puzali smo poput sićušnih bića i borili se s jakim vetrovima i talasima, i takođe smo iskusili svako od ovih posebnih stanja svesti – i mnogo više od toga.

Situacije preživljavanja uglavnom ne odišu romantikom: otišli ste na jednodnevni izlet, 10 km od velikog grada – zalutali – i mada možete da čujete i da vidite znake civilizacije, ipak ste u opasnosti jer vam prethodi hipotermija u roku od samo jednog sata.

Nažalost, u takvoj situaciji ste jednako izloženi smrtnoj opasnosti kao da ste se izgubili na Severnom polu. Možda je situacija još gora, jer kad se najzad izbavite, prijatelji kod kuće neće imati razumevanja i pre će imati podsmešljive komentare, nego pokazati dužno poštovanje kao što bi se dogodilo da ste bili u nekoj egzotičnoj ekspediciji! Dakle, napisali smo ovu knjigu i posvetili je i jednima i drugima – onima koji su deo neke velike avanture i onima koji su samo malo skrenuli s puta zbog fotografisanja.

Možda vas brine – što je i razumljivo – pomisao da ćete u situaciji preživljavanja u prirodi biti primorani da zubima otkinete glavu zmiji i da jedete njeno meso u sirovom stanju, ili da skočite sa neke litice u nabujalu reku. Ovakav scenario je daleko od istine. Mnoge veštine koje se primenjuju u situacijama preživljavanja znatno su običnije. Na primer, trajanje baterija iz baterijske lampe možete produžiti tako što ćete ih izvaditi i staviti ispod majice (ili, još bolje, u plastičnu vrećicu koju ćete privezati i držati pod pazuhom) – do kože. Kad baterije držite na toplom mestu, produžavate im život, pa ćete i svoju baterijsku lampu moći da koristite duže tokom hladnih noći. Eto. To i nije tako strašno, zar ne? Uzeli ste svoj osnovni komplet za preživljavanje i ne morate da drhtite od zime ili da budete gladni. Na dobrom ste putu!

O ovoj knjizi

U ovoj knjizi su prikazana elementarna znanja o preživljavanju. Za upotpunjavanje informacija koristili smo neke od najpoznatijih izvora (kao što su *The U.S. Army Survival Manual* i publikacije *Essentials of Sea Survival*, čiji su autori Frank Golden i Michael Tipton), ali smo govorili i o svojim ličnim iskustvima. Mnoge od tih informacija preneli smo u laganom, pomalo šaljivom tonu, ali smo ujedno bili veoma ozbiljni kad god smo morali da vam saopštimo neke jako bitne i teške stvari. Dakle, na stranicama ove knjige ima i jednog i drugog.

Pravila kojih smo se držali u knjizi

U celoj knjizi koristili smo reč *mi*, kad god smo nas dvojica, Cameron i John, obojica želeli da vama, našim čitaocima kažemo nešto lično. Knjiga je proizvod kombinacije iskustava dva čoveka koji su prošli kroz mnoge nezgode i koji su veoma bliski prijatelji. Bili smo zajedno u raznim nevoljama – često smo bili i veoma uplašeni – tako da smo počeli da mislimo kao jedan, pa tako i da govorimo kao jedan.

Pod pojmom *priroda* podrazumevamo bilo koji prostor na polju. Poučeni gorkim iskustvom znamo da čovek može lako da nastrada od smrzavanja na nekom mestu za koje niko ne bi rekao da je „priroda“ u smislu nekog nepristupačnog i dalekog prostora u nekoj divljini, gde se podrazumeva da su neophodna znanja o metodama preživljavanja. Dakle, treba znati da ovo nije knjiga namenjena isključivo onima koji odlaze na kampovanje u prirodi; to je knjiga za svakoga ko bi mogao smrtno stradati zbog izloženosti prirodnim silama, bez obzira na to da li je na kampovanju ili je samo malo odlutao u bezbrižnoj šetnji.

Potrudili smo se da ne upotrebljavamo mnogo tehničkih termina, ali kad to činimo onda tu reč, prilikom prve upotrebe, ispisujemo *kurzivnim* slovima. Odmah nakon uvođenja novog termina, dajemo objašnjenje tog pojma.

Neosnovane pretpostavke

Iako znamo da se nećete pronaći u svakoj od navedenih pretpostavki koje se odnose na vas, naše čitaoce, polazimo od toga da ćete se prepoznati u makar dve od sledećih situacija:

- ✓ Treba vam knjiga o osnovama preživljavanja u kojoj ćete naći praktične, isprobane i proverene savete, bez obzira na to da li ste sami ili u grupi.
- ✓ Videli ste i druge priručnike, ali deluju nekako previše *suvo-parno*.
- ✓ Želite sažet priručnik o preživljavanju koji ćete ubaciti u automobil, ranac ili neki drugi prtljag, da vam se nađe za svaki slučaj.
- ✓ Već ste u situaciji preživljavanja i pri ruci vam je ova knjiga.
- ✓ Na televiziji ste gledali emisije o preživljavanju u prirodi i zainteresovali ste se.
- ✓ Vi niste neko ko želi da ceo život provede u prirodi (bar još uvek niste), pa da biste detaljno učili kako da sasvim sami opstanete u takvim uslovima. Postoje mnoge odlične knjige koje možete koristiti ako želite da se sklonite iz civilizacije na duže vreme. Ovom knjigom želimo samo da pomognemo da naučite kako da pronađete put i vratite se u svoj normalan život ili kako da pošaljete signal za pomoć.

Šta možete preskočiti

Iako se nadamo da ćete uživati u svakoj reči koju smo napisali, svesni smo činjenice da ste zauzeti brojnim obavezama, jurite karijeru, brinete o porodici, vidate se s prijateljima i ko zna šta sve još morate postići. Ako želite da naučite samo najosnovnije o preživljavanju u prirodi, slobodno preskočite izdvojene odeljke u sivim okvirima. Oni sadrže samo dodatne informacije ili neke zanimljivosti i uglavnom će ih pročitati radoznaliji čitaoci. Možete, takođe, preći preko delova teksta obeleženih sličicom „tehnički podaci“, koji sadrže zanimljive informacije, ali koje nisu neophodne za vaš opstanak u prirodi. Mi se, naravno, nadamo da ćete ih pročitati, ali ako ih i zaobidete, nećete propustiti ništa bitno.

Kako je organizovana ova knjiga

Iako možete nasumice krenuti sa čitanjem bilo kog odeljka u knjizi, informacije smo sistematizovali tako što smo počeli s najosnovnijim pojmovima i situacijama, a zatim postepeno obuhvatali složenije, sve do onih ekstremnih. Kad govorimo o ponašanju u osnovnim situacijama, za koje (ponašanje) znamo da postoje izuzeci kad se nađete u ekstremnim situacijama, dajemo napomenu o tome gde, u kom poglavlju možete pročitati o tim izuzecima. Isto to radimo i u suprotnom smeru: kad govorimo o ekstremnim uslovima, često vas vraćamo na početne informacije da biste se podsetili osnovnih pravila u situacijama preživljavanja. Sledi opis tema obrađenih u pojedinim delovima knjige.

Deo I: Ostati živ: osnovni principi preživljavanja u prirodi

Ovaj deo počinjemo sa osnovnim postupcima u situaciji preživljavanja – šta treba da uradite i kojim redosledom. Govorimo o tome kako da improvizujete odeću, kako da zapalite vatru, napravite zaklon, i kako da pronađete vodu i hranu. Pokazaćemo vam, takođe, i kako da se pripremite za odlazak u prirodu – šta da ponesete i na šta treba da obratite pažnju.

Deo II: Napredne tehnike preživljavanja

Informacije iz ovog dela knjige omogućiće vam, nadamo se, bolju kontrolu nad okruženjem. Saznaćete kako da se orijentišete, kako da pratite tragove na putu, šta da uradite da bi vas neko primetio i izbavio, kako da zbrinete povredu, vezujete čvorove i napravite oruđa od drveta ili kamena.

Deo III: Preživljavanje u ekstremnim uslovima na kopnu

U ovom delu knjige bavimo se posebnim problemima (iskreno – i patnjom) koje vam prašuma, pustinja i polarno okruženje mogu prirediti. Govorimo o prevenciji tropskih bolesti, o izbegavanju zmija, o kaktusu kao hrani i sklanjanju od lavina.

Deo IV: Preživljavanje na morima, okeanima i velikim jezerima

Ovaj deo obuhvata period od trenutka kad vaš brod počinje da tone, do trenutka povratka na obalu. Saznaćete kako bezbedno da napustite brod, kako da što duže ostanete na površini i da plutate, kako da naduvate pomoćni čamac za spasavanje, i kako da uhvatite ribu – a da pritom ne probušite čamac!

Deo V: Sve same desetke

U ovom delu daćemo vam deset zabavnih zadataka koje možete vežbanjem savladati i tako bolje ovladati veštinama neophodnim u situacijama preživljavanja. Pokazaćemo vam i deset situacija koje se ne odnose na klasične veštine preživljavanja već na beg iz takvih situacija.

Sličice korišćene u knjizi

U knjizi koristimo sličice na marginama, ispred pasusa za koje smatramo da ih treba dodatno naglasiti.

Dodatne informacije koje će (nadamo se) pomoći da se lakše shvate neke veštine koje smo neposredno pre toga objasnili. Ponekad, savet može da bude dat i u vidu kratkog objašnjenja o tome u kojoj situaciji morate upotrebiti neku drugu metodu.

Ovaj znak vas podseća da treba da uradite nešto određeno, što će vaš postupak učiniti uspešnim, ili će vas naterati da razmislite pre nego što odjurite kako biste pokušali nešto da napravite!

Ovaj znak upozorava na opasnost. Kad ga koristimo, znači da pokušavamo da naglasimo neki aspekt situacije preživljavanja, zbog kojeg bi, ako ga ne sagledate, mogli upasti u nevolju.

Ovaj znak vam govori da dajemo dodatne podatke o temi o kojoj je reč, ali nije nužno da ih znate kako biste bili u stanju da sprovedete ono što se traži u datoj situaciji.

Ovim simbolom obeležene su istinite priče o preživljavanju i priče o nekim našim „gustim“ situacijama, glupim pogreškama i improvizovanim rešenjima.

Šta dalje?

Slobodno počnite s čitanjem odakle želite. Svaki od pet delova čini celinu za sebe, tako da ih ne morate čitati redom kojim se pojavljuju u knjizi. Međutim, svakako bi bilo dobro početi od poglavlja 1, jer ćete u njemu naći odgovor na pitanje šta tačno treba uraditi kad zalutate negde u šumi.

Savetujemo da krenute od dela I da biste stekli dobro osnovno znanje bitno za svaku situaciju preživljavanja u prirodi. A zatim, ako planirate putovanje u neke krajeve u kojima vladaju ekstremni uslovi, čitajte deo III. Ukoliko pak tražite avanturu na moru, predite na deo IV.

Ako se već nalazite u borbi za opstanak u prirodi, pretražite indeks ili sadržaj i nađite odgovor na pitanje koje vas tog trenutka muči. Ukoliko imate ranu koja krvari, ako ste uganuli članak, ili vas je ujela zmija, idite na poglavlje 13. Ako je vaš brod potonuo i vi se nalazite u čamcu za spasavanje, okrenite poglavlje 19.